

Kap nou eens met het beboeten van dakloze mensen

Dakloosheid

Dakloze mensen beboeten voor leven op straat is zinloos en harteloos, schrijven *Merel van Rooy* en *Fabian Weergang*. Pak liever de onderliggende problemen aan.

17 februari 2025 om 16:58 Leestijd 2 minuten

Luisteren

Leeslijst

Foto Bert Verhoeff/ ANP

T huis ben je mens. Je slaapt er, eet, ontspant met je dierbaren en verzorgt jezelf. Maar leef je op straat, dan krijg je voor dat soort menselijke activiteiten een boete. In je auto of op straat slapen 170 euro, bedelen 110 euro, rondhangen zonder doel 110 euro, samenscholing 460 euro, wildplassen 170 euro, geen geldig ID 90 euro.

Merel van Rooy is auteur van *De Boetefabriek* en fellow bij het Instituut voor Publieke Economie.

Fabian Weergang is ex-dakloos en initiatiefnemer van stichting Devjo die woonoplossingen creëert voor dakloze mensen.

Veel mensen denken dat boa's en agenten het bij waarschuwingen houden. Was dat maar zo. Onlangs maakte het CJIB haar jaarcijfers bekend. Van het soort boetes dat vaak aan dakloze mensen gegeven wordt - buiten slapen, wildkamperen en bedelen - zijn er vorig jaar meer dan 2000 uitgeschreven, voor in totaal ruim 300.000 euro. Rotterdam voert de lijst aan met bijna 400 boetes, gevolgd door Den Haag en Amsterdam. Vlaardingen is als kleine gemeente een bijzondere vierde. De gemeente 'kampt' met arbeidsmigranten die na het verlies van hun werk in het Westland dakloos worden en in Vlaardingen op straat komen te staan.

Het werkelijk aantal boetes dat wordt uitgeschreven is vele malen hoger. Door de inzet van organisaties als het [Straat Consulaat](#) in Den Haag worden honderden boetes met succes aangevochten en vernietigd. Bijvoorbeeld die van een depressieve jongen die een tijdje in een portiek aan het Rijswijkse plein sliep. Drie keer in de week kreeg hij bezoek van een agente die wist dat hij er lag. In één maand kreeg hij 11 boetes, die de stichting na veel tijd en moeite van tafel kreeg.

Dat boetes geven aan dakloze mensen zinloos is, lijkt een open deur. Toch blijven we het doen, om verkeerde redenen.

Boetes worden wel geïnd

Een eerste misvatting is dat die boetes geen kwaad kunnen omdat ze niet geïnd zouden worden. Dat klopt niet. De boete gaat het CJIB-systeem in en worden bij niet-betalen verhoogd. Zodra iemand opkrabbelt, een huis vindt en zich inschrijft, activeert het inningssysteem weer en gaat de deurwaarder op pad. Zoals bij de man (naam is bij de redactie bekend, red.) die in de periode dat hij dakloos was vier boetes kreeg voor buiten slapen en rondhangen in een portiek. Toen hij een woning vond - een tijdelijke sloopwoning - duurde het meer dan twaalf weken voor de eerste bijstand werd bijgeschreven, en stroomde intussen zijn brievenbus vol met post van incassobureaus en stond de deurwaarder op de stoep. Hij lag nog op een matras op de grond, maar had wel al duizend euro aan boetes en verhogingen op de mat. Durf dan maar eens een internetabonnement af te sluiten of energiecontract.

De tweede misvatting is dat niemand op straat hoeft te leven omdat er opvang is. Dat is zo losgezongen van de realiteit dat het bijna lachwekkend is. De opvang is vol en je moet aan allerlei eisen voldoen en vaak betalen voor een bed.

Boete voor bestaan

Een derde argument om daklozen te beboeten is dat het nodig zou zijn om overlast aan te pakken. We vinden dakloze mensen een onprettig gezicht. Enkel door te bestaan geven dakloze mensen overlast. Dat weten ze zelf maar al te goed. Daarom zoeken ze beschutte plekken op om met vrienden te hangen, uit het zicht van het gewone publiek. Een bekende plek is bij de Nieuwe Kerk aan het Spui in Den Haag. Achter de beschermende

muren, ongezien voor het publiek, voelt de dakloze gemeenschap zich het prettigst. Maar de politie weet dat ook en stuurt ze er weg, dreigend met boetes. Een boete aan iemand geven voor 'rondhangen zonder redelijk doel', terwijl er geen andere optie is, is niets minder dan een boete voor bestaan. Mensen worden niet minder dakloos door een boete. Ze worden minder dakloos door een dak.

Deze boetepraktijk zegt iets over ons als gemeenschap. Wij willen niet geconfronteerd worden met ons eigen falen - de schuld ligt niet bij ons maar bij de dakloze. We creëren woningnood en beboeten degene zonder huis. We creëren wachtlijsten bij de GGZ en zetten mensen die door psychische problemen overlast geven uit hun woning. We pakken de arbeidsuitbuiting niet aan maar beboeten de uitgebuitene. Kap nou eens met het beboeten van dakloze mensen. Een echte gemeenschap geeft geen boetes, maar helpt.

Delen

Mail de redactie

NRC

Over ons
Werken bij
Auteursrecht
Privacy
Leveringsvoorwaarden
NRC Code
Onze app
Archief
Adverteren
E-book

Contact

Mijn NRC

Neem een abonnement
Inloggen
Account aanmaken
Digitale krant
Mijn abonnementen
Service & bezorging
Nieuwsbrieven
Privacyvoorkeuren

NRC-websites

Redactie
Opinieredactie
De ombudsman
Colofon
AdSales
Klantenservice
Familieberichten

Mediahuis NRC
NRC Carrière
NRC Webwinkel
NRC Lezersfonds

